

Drie dagen Delft met de „Vrienden van de atletiek”

vrijdag 6 september 2019

Anneloes en ik staan om kwart over twee op de Markt in Delft. Om half drie zal Riet er zijn, samen met Ellen, en Riet zal ons dan informeren over de Oude- en Nieuwe Kerk. Het is een groot plein en omdat er niet precies is afgesproken „WAAR” op de Markt, lopen we een rondje aan de buitenrand. We boeken geen resultaat. Helemaal niet erg natuurlijk, omdat er nog tijd over is! Ik „ontdek” wel een standbeeld van Hugo de Groot. Daar wil ik zeker een foto van hebben, omdat ik eind vorig jaar het boek „Maria” gelezen heb. Maria staat voor Maria van Reigersberch, de vrouw van Hugo. Het is geschreven door Suzanne Wouda in 2018 (ISBN 978 263 44817) en beschrijft uitvoerig alles over haar leven en daardoor ook de ontsnapping van Hugo uit slot Loevenstein met behulp van een boekenkist. Het beeld staat links voor de Nieuwe Kerk. We besluiten hier dan ook maar rustig af te wachten op de komst van Riet en haar logé Ellen. Als het bijna half drie is en er van het duo nog niets te bekennen is, besluit Anneloes, tijdens een tweede pleinronde, haar mobiel te gebruiken. Tot haar stomme verbazing krijgt ze Anneloë de Boer aan de lijn. Die zit natuurlijk thuis, omdat ze vanwege een blessure dit jaar niet mee kan. Zij weet helaas ook geen 06-nummer van Riet! We wandelen door tot voor de kerk. Terwijl we daar zo staan, bedenken we dat er nog één belletje over blijft: een belletje naar Ellen. Terwijl het mobieltje haar werk doet, kijken we over het plein en zien beiden al aan komen wandelen. Ellen grijpt net naar haar tas om te kijken op haar mobiel wie haar zo dringend nodig heeft. Er wordt gezwaaid want er is herkenning! Na de hartelijke begroeting is de vraag aan Riet: „Wie komen er nog meer vanmiddag?” „Marius”, is het antwoord. Omdat Marius altijd stipt is wordt er besloten nogmaals de Markt te ronden. Het is er n.l. best

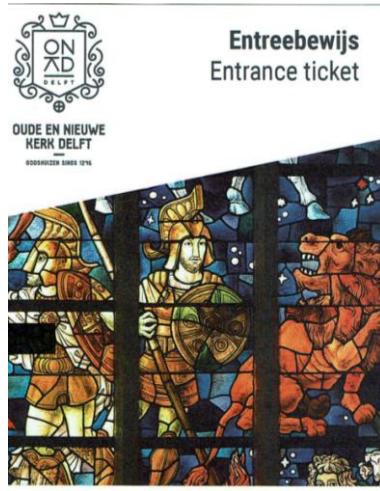
druk met trouwpartijen en wie weet staat Marius ergens achter zo'n groep het jonge geluk te aanschouwen. Want het ene stel is het gemeentehuis nog niet uit of het volgende paar komt al aan! Zo zien we hier op de foto het vertrekkende paar bijna in de auto stappen, terwijl zojuist een bakfiets bij ons voorlangs is gereden, met de bruid als koopwaar voorin op weg naar dat stadhuis!

Als we het stadhuis voorbij zijn en we Marius niet in zicht hebben gekregen, willen we hem bellen om hem te lokaliseren! Anneloes pakt haar mobiel en in een mum van tijd heeft ze Marius aan de lijn. Ze kan hem moeilijk verstaan in die drukte maar hoort: „in de Waag”. „O”, zegt ze dan „dan komen we naar je toe!” Net achter het stadhuis staat de Waag, dus even later kijken we daar rond in het tot restaurant veranderde waaggebouw. Geen Marius te zien!? Hij zal toch niet naar ons toe zijn gelopen en

net andersom het stadhuis gepasseerd zijn? Dus twee van ons linksom en twee rechtsom. Resultaat: NUL! Anneloes durft niet nogmaals Marius te bellen omdat haar mobiel bijna leeg is. Ellen neemt het over en hoort van Marius dat hij helemaal niet in de Waag is, maar in Den Haag! Riet dacht dat bij Anneloes al gehoord te hebben! Dit probleem is opgelost en we hebben er nog hartelijk om gelachen!

Nu het bezoek aan de kerken

Dus nu op naar de Nieuwe Kerk, Het plein over en we zijn er. Terwijl de dames een toegangskaartje kopen knip ik vast een gebrandschilderd raam. Ook krijg ik mee, dat het kaartje voor zowel de Nieuwe Kerk als voor de Oude Kerk geldt als entree; dus niet verliezen! Het is geen museum (??), dus de museumkaart telt

hier niet! Ik vind het raam mooi wat de kleurstelling betreft en hou van zo'n „gratis verlichting”, maar zie er niets in. Ze wisten zeker dat ik zou komen en hebben daarom de uitleg erbij gehangen!

gerechtigheid

het praalgraf

liefde voor vrijheid

We gaan de kerk binnen en lopen automatisch naar het praalgraf van Willem van Oranje. Het is gebouwd boven op de grafkelder van Oranje-Nassau. Beeldhouwer Hendrick de Keyser begint er in 1614 aan, maar overlijdt in 1621, zodat niet hij, maar zijn zoon de klus klaart in 1623. In 1997 ontdekt men tijdens de renovatie een kistje. Men vermoedt dat daar de ingewanden van Willem inzitten, maar men heeft het kistje ongeopend teruggeplaatst! We zien Willem liggen alsof hij slaapt met zijn hond aan het voeteneind. De hond zou van verdriet overleden zijn!? Middenvoor nogmaals Willem. Nu als krijgsheer in het harnas. De vier vrouwenbeelden op de hoeken personifiëren de goede eigenschappen van Willem:

godsdienstigheid

het praalgraf

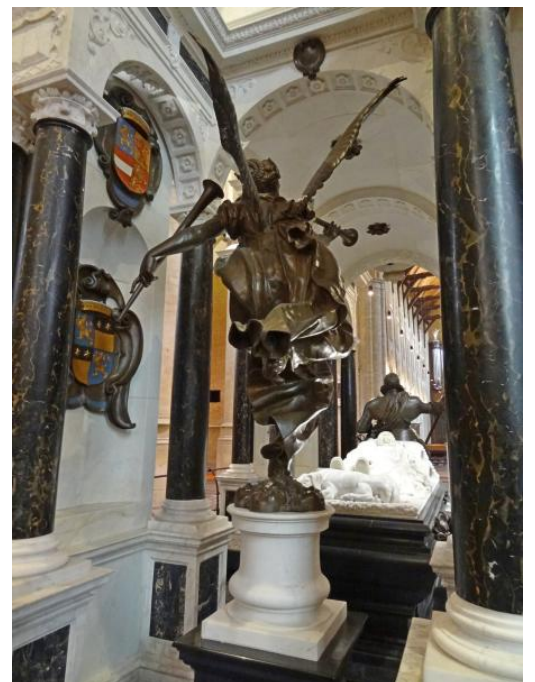
kracht

Dan is er nog een beeld. Dat beeld stelt de engel Faam voor. Zij/hij heeft twee bazuinen bij zich. Met de eerste, die aan de lippen, wordt uitgebeeld dat de roem/faam die Willem heeft behaald wordt uitgebazuind samen met al het andere goeds. De tweede bazuin dient om de mindere gebeurtenissen kenbaar te maken! Maar Willem heeft niets verkeerd gedaan en daarom blijft de bazuin achter de rug gehouden!

Een heel stuk voor het praalgraf van Willem is de ingang naar de grafkelder. Deze is afgedicht door deze marmereen plaat en hij gaat alleen open als er een Oranje-Nassau moet worden bijgezet!

Maar er is meer te zien en Riet neemt ons mee naar menig praalgraf en deelt met ons haar kennis over de personen die daar liggen: beroemdheden uit de Vaderlandse geschiedenis! Ook wijst ze ons op de gebrandschilderde ramen, die hier in grote aantallen aanwezig zijn!

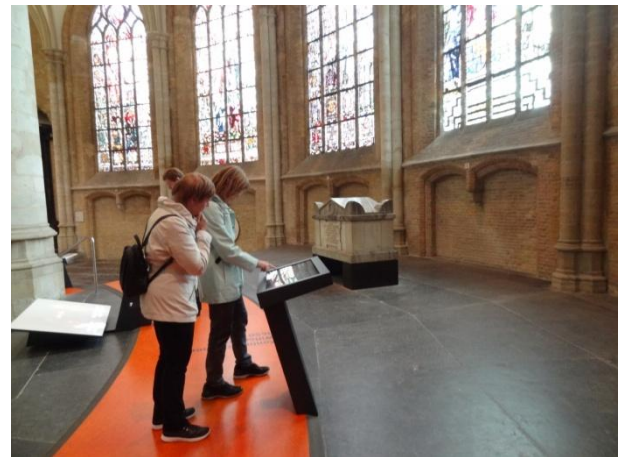

Wacht, ik moet eerst nog een voorval vertellen. Plots ontdekt Ellen dat ze haar entreekaartje kwijt is! Waar is ze het verloren? In ieder geval in deze kerk. Dus gaan we op zoek. Zie hier Riet teruglopen om het praalgraf heen. Wat we ook op deze foto kunnen zien is het kaartje waarnaar we op zoek zijn! Dat ontdek ik even daarna en zie ik dus achteraf op deze foto!

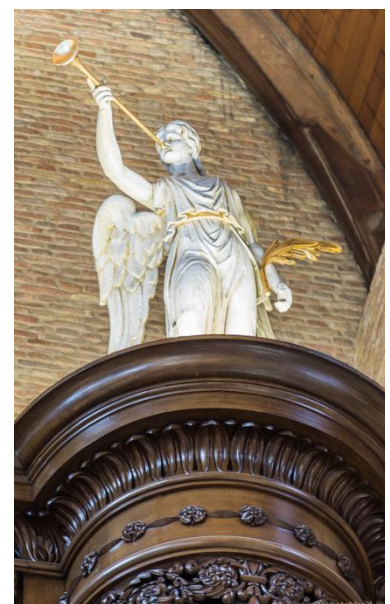

gevonden!

Nu kunnen we met een gerust hart weer verder genieten van de ramen en de begraven beroemdheden.

Riet wijst ons weer de weg! Zij vertelt hier over de ramen en ze laat zien hoe we zelf aan de slag kunnen! Zo bewonderen we ook het orgel met helemaal bovenop twee engelen. Zij bazuinen! Maar wat?

De linkse haan komt in 1872 naar beneden gevallen. Er is brand na blikseminslag. De haan rechts is zijn vervanger en kijkt trots over het mooie Delft richting Oude Kerk. Mijn oog valt op het graf van Hugo de Groot. Ja, als je even vooraan in dit verslag terugkijkt, weet je waarom ik hier nu een plaatsje voor hem inruim! Maar ook vanwege zijn wetten bv. : vrye zeevaert!

GEDENKTEKEN VAN HUGO DE GROOT

In de zeventiende eeuw zijn er bij de Delftse stadsregering plannen een grafombe voor Hugo de Groot op te richten. In 1663 ontwerpt Rombout Verhulst een grafmonument dat echter om onbekende redenen niet is uitgevoerd. Dat wat nu zijn laatste rustplaats bedekt dateert van 1781 en is vervaardigd door de Delftse beeldhouwer H. van Zwoll. De zilveren krans, aangebracht in 1899, is een geschenk van de Amerikaanse vertegenwoordigers op de internationale vredesconferentie die dat jaar in Den Haag werd gehouden.

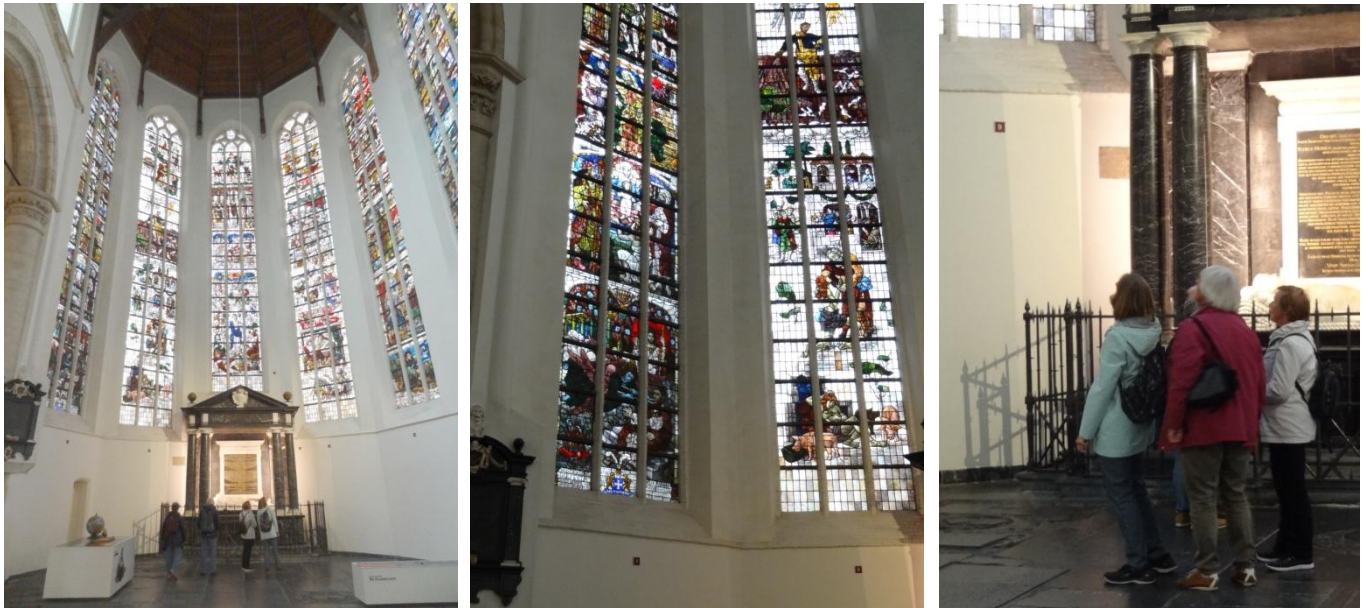

We vinden dat we genoeg gezien hebben in deze kerk en verlangen zo langzamerhand ook naar iets te drinken! Maar dan zien de dames video-opnames van ceremonies rond het praalgraf van Willem van Oranje. Ze gaan op hun gemak op de bank ervoor zitten en zien zo hoe overleden Oranjeklanten! (Sorry maar ik vind de woordspeling TE LEUK!) worden bijgezet. Dat duurt wel eventjes en de ene bijzetting is nog amper voorbij of de film van de volgende bijzetting is al gestart. Gelukkig(!) willen ze niet alles zien en gaan we de kerk uit en de Markt op, zoekend naar een leuk terrasje! Dat wordt al snel gevonden en heerlijk in de zon zittend genieten we van onze bestelling. Bedankt Ellen! De bruidjes zijn verdwenen; zij zijn vast al aan het wittebrood begonnen!

Ook aan dit genot komt een eind en om vier uur melden we ons bij de Oude Kerk. Op de foto, vorige blad, is duidelijk te zien dat het slechts een paar honderd meter is geweest, die hebben we met gemak overbrugd. Gelukkig kan ook Ellen nu „gratis” de kerk binnen. Het is direct een heel andere kerk. Geen bakstenen muren maar witgekalkte. Dat oogt heel anders. Dan vallen direct de kroonluchters op die uit de Nieuwe Kerk afkomstig zijn. Daar hinderden ze het zicht op het praalgraf van Willem van Oranje en het zicht op het plafond en gebrandschilderde ramen (2017 is die kerk klaar)! foto ↓ het plafond in de Nieuwe Kerk!

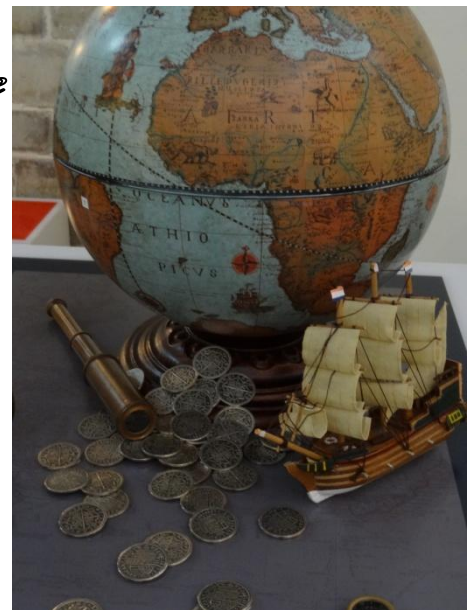
En hier (↑) de kroonluchters nog in de Nieuwe Kerk. Ook nog banken en dat worden stoelen of niets!
 Ook hier weer prachtige gebrandschilderde ramen. Daar hebben we veel tijd ingestoken, omdat je best wel wil weten waarom bepaalde personen daar zijn uitgebeeld. Hier weet Riet zelfs niet alles; is ook ondoenlijk!

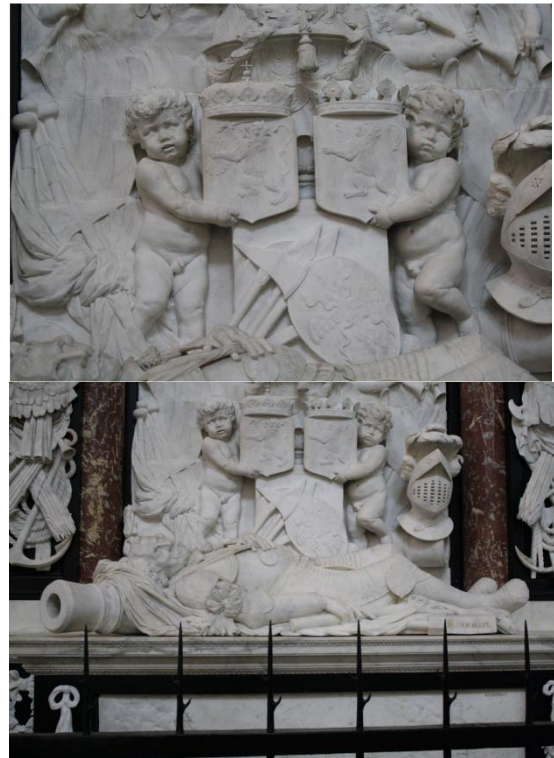
Je krijgt wel een pijnlijke nek van dat alsmaar naar boven turen, maar ..... dan zie je ook wat! En als we iets echt willen weten, dan is er altijd weer Riet! Riet pakt er dan een boekje bij, zodat we weten wie en of wat er op het gebrandschilderde raam te zien is! Geweldig Riet!
 Ook Piet Hein heeft hier zijn laatste rustplaats gevonden. Nu lijkt de kerk echt even een museum, want men heeft zijn „gestolen” rijkdom hier duidelijk in beeld gebracht!

de
 waarde
 van de
 z
 i
 l
 v
 e
 r
 v
 l
 o
 o
 t

En wat te denken van die andere zeeheld? Maarten Harpertz. Tromp. Ook hij natuurlijk een praalgraf!

Maar als je het dan toch over het begraven hebt in de kerk, dan komt vanzelf bij mij de uitdrukking „Een rijke stinkerd” boven. Je moet natuurlijk wel over wat geld beschikken om in de kerk begraven te kunnen worden. Alleen al zo'n met glamour bewerkte grafsteen, waaruit je voornaamheid naar voren komt, is voor de doorsnee burger onbetaalbaar. Ook blijkt uit de symbolen vaak, dat jij die daar ligt omdat je ver boven het klootjesvolk bent verheven! Dat vindt Napoleon maar niets en geeft opdracht de adellijke symbolen weg te poetsen! Hier is één grafsteen te bewonderen, die „gered” is. Hij werd omgekeerd en is nu nogmaals gekeerd! En als een familielid moet worden bijgezet en het graf wordt geopend, dan komt er natuurlijk een vreselijke rottingslucht naar boven, zodat de kerkgangers kunnen zeggen: „Daar ligt een rijke stinkerd!”

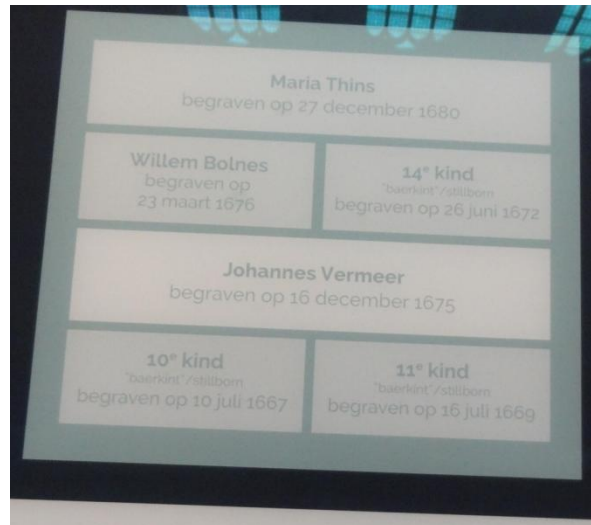

Maar er is ook een graf van een beroemde Hollander (Nederland bestaat nog niet als natie!), die later pas geëerd is om zijn geweldig schilderstalent, dat toen niet „gezien” werd! Eerst heeft hij zo'n zielig grafsteentje, dat men (voor de lol) zei dat hij rechtop begraven is!

In de 19de eeuw zijn de graven in de Oude Kerk geruimd. Ook het kleine graf van Johannes Vermeer! Hij is dan nog niet beroemd!? In 1975 verschijnt het kleine grafsteentje in de Oude Kerk (300 jaar geleden overleden!). En pas in 2007 verschijnt in de Oude Kerk deze eervolle grafsteen!

Ook deze kerk gaan we verlaten. We zijn overladen met mooie indrukken en het is nu al half vijf geweest. Dus tijd om een leuke zit te vinden: „Riet, jij weet vast wel een mooie plek?“ Riet zegt, dat ze het niet weet. We lopen nog een straatje verder. „Echt niet, Riet?“ Nu wijst Riet naar een hoekhuis. „Daar werkt mijn dochter.“ „Nou, dan gaan we daar toch wat eten!“ „Maar vrijdags is ze er niet“ Dat vinden wij geen bezwaar en met een kwartslag naar rechts stiefelen we het café-restaurant „De Wijnhaven“ binnen. Dan is er plots herkenning: de dochter van Riet zit aan het eerst beste tafeltje rechts, bij binnenkomst! We maken vluchtig kennis, want de verwachtingsvolle dochter werkt nu niet, maar geniet hier met vriendinnen. Niet storen dus! Wel even gevraagd of er nog wel plaats is, omdat het hier beneden vol is! Het antwoord is positief, maar of we het dan wel hoger op willen zoeken: twee trappen liefst! Voor atletische mensen geen probleem!

We komen heel goed terecht en worden vlot en vriendelijk bediend met ?? Ja, dat weet ik allemaal niet meer! Wel dat ik een goulash soep op heb en een dagschotel kipspiesjes. Dat laatste is op aanraden van Riet en Ellen. Er hoort n.l. couscous bij en dat is mij onbekend! Vertrouwend op de dames, heb ik het dus besteld. Maar het viel mij vies tegen; veel te droog in de mond. Het is voor de Hollanders een aardappelvervanger. Dat vinden Riet en Ellen ook, dat het te droog is en dat er best wel een sausje doorheen had gemogen! Eén van hen geeft dat ook door; opbouwende kritiek! Zo hoort het ook! De kipspiesjes zijn heerlijk! Om half acht wordt er afgerekend en gaat Ellen met Riet mee naar huis en vertrek ik met Anneloes naar het hotel; slechts twee kilometer!

zaterdag de fietsdag

7 september 2019

Er is afgesproken om half elf in de ochtend samen te komen bij KNUS. Dat ligt ongeveer 800 meter van ons hotel. We hebben dat gisterenmorgen nog bekeken. Zie hier de foto van toen! Als we daar aankomen,

vandaag, dan zijn we al bijna de laatsten; maar wel ruim op tijd! Het wachten is op Rien van Haperen. En hij is ook op tijd en met een mooie verrassing: zijn vrouw Marianne is ook mee. Fijn dat we nu met acht personen zijn. Dan een kleine kink in de kabel. Omdat we maar met een klein gezelschap zijn is er geen reservering geplaatst bij KNUS. Nu blijkt er een groot feest gehouden te worden en is KNUS voor niet genodigden gesloten! Dus ook voor ons! Gelukkig weet Riet een klein eindje verderop nog een gezellig onderkomen. Weer op de pedalen en als we net op snelheid zijn, in de remmen knijpen en de fiets stallen. Zie de foto rechts: „Het Rieten Dak”. Waarschijnlijk de VIJFTIENDE keer, dat er gestart wordt met koffie en gebak! Sorry Riet, jij bent een theeklant. Even iedereen voorstellen? O. niet nodig!? Ik doe het toch!

Rien - Marianne - Ellen - Marius - Riet

*Zoek
het
appelgebak!
Meestal de nummer één!*

Fri - Hugo - Anneloes

Zo, dan hoef ik dat niet meer te doen bij de groepsfoto's! Na het smullen willen we graag weg. Ik maak buiten nog vlug een foto van de prachtige omgeving en zie dat er kringetjes op het water verschijnen! O, o regen! Ik meld me binnen waar iedereen startklaar staat; maar het gaat nu even niet door, want het komt er ineens met bakken tegelijk uit!

*Zicht op
de droge*

*„De Grote
Plas“*

Maar om vijf voor half twaalf draaien de pedalen toch echt rond en volgens de mobieltjes blijft het zeker nog een heel uur droog! Riet krijgt assistentie (is niet nodig hoor!) van Ellen (of was het andersom?), want ze hebben de route samen uitgevogeld!

Opeens verschijnt er tussen de bomen een reusachtig varken. Riet vertelt en ik fotografeer.

Is het je ook opgevallen? Er staat sinds woensdag 7 augustus opeens een gigantisch varken op de Korftlaan, bij de Delftse Hout. Wij zijn natuurlijk razend benieuwd wat zo'n groot kunstwerk nu opeens in onze stad komt doen. We zochten het uit.

Varken in Delft

Dit varken staat er natuurlijk met een reden. Het varken op de Korftlaan is bedoeld om Delftenaren stil te laten staan bij het welzijn van dieren die leven in de vee-industrie. 'Ode aan het varken', heet het kunstwerk en is gemaakt door kunstenaar Jantien van Mook. Het werk is mede mogelijk gemaakt door de Partij voor de Dieren en enkele dierenbeschermingsorganisaties. Het is onderdeel van het burgerinitiatief ['stop de kooien'](#) dat handtekeningen verzamelt tegen kooien in de Europese varkensindustrie.

Het vertellen kan al fietsend, maar het fotograferen dwingt mij tot afstappen en daarna tot een achtervolging. Dan geraken we buiten het natuurgebied en slingeren door een stukje opgebroken Delft. De groep blijft keurig volgen. Plots een stop; wel op tijd aangekondigd! We bezoeken een hofje. Als je het niet weet fiets je er zo aan voorbij, omdat je druk bent met het verkeer. We hoeven onze fietsen niet op slot te zetten; Ellen kent het al en bewaakt onze stalen rossen met liefde. En dat komt goed uit bij dit hofje van

Klaeuwshofje

Hofje van liefdadigheid voor rooms-katholieke ongehuwde vrouwen en weduwen. In 1605 gesticht door bierbrouwers-echtpaar Dirck en Elizabeth Uytenhage, eigenaars van brouwerij 'In de Klaeuw'. Thans huisvesting voor alleenstaanden.

liefdadigheid

*Het is een oase van rust midden in het drukke Delft!
 We hebben in tien minuten tijd natuur gekend,
 drukte van Delft en dit paradijsje. We gaan door. Nog
 een flink stuk drukte en dan het fietspad langs de
 Delftse Schie. Het wordt al rustiger. Dan stoppen we
 bij een apart gebouw. Hier het verhaal van Riet:*

Kruithuis Delft

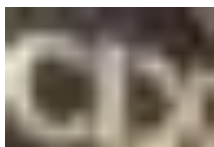
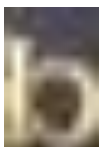
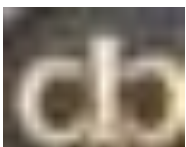
Het **Kruithuis** aan de Delftse Schie is een voormalig opslagpand voor buskruit. Tegenwoordig doet het dienst als onderkomen voor de scoutingregio Delfland. Het Kruithuis werd in 1660 ver buiten de stadsmuren van de stad Delft gebouwd na de Delftse donderslag, de ramp met het oude kruithuis in 1654.

Het is gebouwd naar een ontwerp van Pieter Post en bestaat uit een poortgebouw met het wachthuis Kortegaard, verbasterd vanuit de Franse naam 'Corps de Garde' en een pak-

en kuiphuis, waar het buskruit werd gewogen en verpakt. De twee kruittorens staan in het midden van de vijver. Het complex is ommuurd en van een slotgracht voorzien. Oorspronkelijk waren beide torens met elkaar verbonden door middel van twee valbruggen en een eilandje, die nu verdwenen zijn.

De beide toegangen tot de torens zijn voorzien van een tweetal dubbele deuren. De binnenste deuren zijn bedekt met koperen platen. Al het hang- en sluitwerk is van koper om vonkvorming tegen te gaan. In de torens kon 400.000 pond kruit opgeslagen worden. De beide torens en het pak- en kuiphuis hebben een gemetseld gewelf en hebben aanzienlijk dikkere muren dan het gewelf zelf. Bij een eventuele ontploffing zou het dak de lucht in gaan en de muren blijven staan, waardoor er aan de omgeving veel minder schade zou worden aangericht. Aan de voorkant is een grote stenen brug, zodat het mogelijk is met een vaartuig het complex vanaf de Schie in te varen. Het poortgebouw is versierd met een fors wapen van de Staten Generaal.

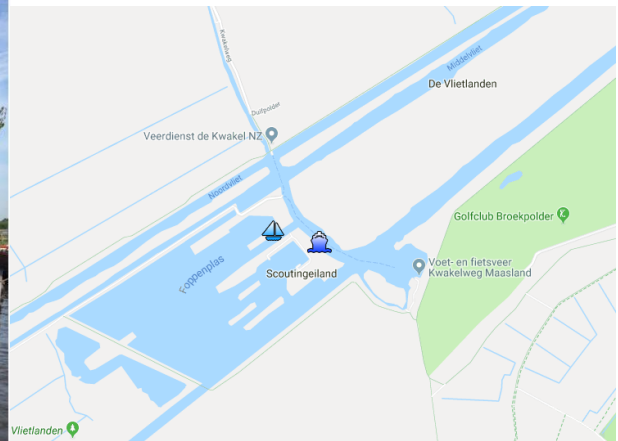
*Tot zover de info van Riet. Natuurlijk de poort binnengegaan en daar gezien wat Riet ondertussen allemaal vertelde. Dan is er een bijkomend probleem wat het jaartal betreft. Het wordt hier weergegeven in Romeinse cijfers/letters! Maar hier staan we toch wel raar te kijken!
 De uitleg:*

Getal in Romeinse cijfers	Betekenis
IO (gelijk aan D)	500
CI (gelijk aan M)	1000
CIIC	2000
CCIO	10 000
CCCCO	100 000

Na deze leerzame les, zeker het ontcijferen van het jaartal, kunnen we een heel stuk fietsen door een mooi buitengebied van Delft. Anderhalf uur later bereiken we een echt rustpunt: 't JACHTHUIS. Allemaal hebben we echt wel trek in iets. Het stukje terras waar we plaats nemen ligt uit de wind en vol in de zon! Hoe is het mogelijk?! Nadat de zeer vriendelijk jonge dame de bestelling heeft opgenomen, schiet ze ook nog eens dit plaatje: acht blije VRIENDEN van de ATLETIEK! Het is dan net half twee geweest.

*Om hier tot kwart over twee te moeten wachten is totaal geen probleem. Natuurlijk hebben we allang iets te drinken geserveerd gekregen!
Als we aan het eten zijn komt een donkere wolk dichterbij. Eén van ons heeft hem de andere kant op gestuurd, want we kunnen gewoon dooreten en de jassen blijven daarna ook uit!*

Die arme pensionado's!

Tegen drieën hebben we alles achter de kiezen. Ik maak vast een foto van het pontje „De Kwakel” waarmee we dadelijk onze fietstocht gaan vervolgen! Ellen komt ook kijken en smoest iets met de veerman en rekent onze overtocht stiekem af! Daar kwamen we natuurlijk vanzelf achter, toen de veerman zei: „Ik heb een goede bui! Jullie mogen allemaal gratis mee naar de overkant!” (Of zoiets dergelijks!)

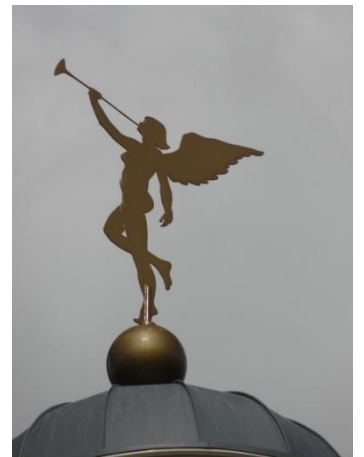
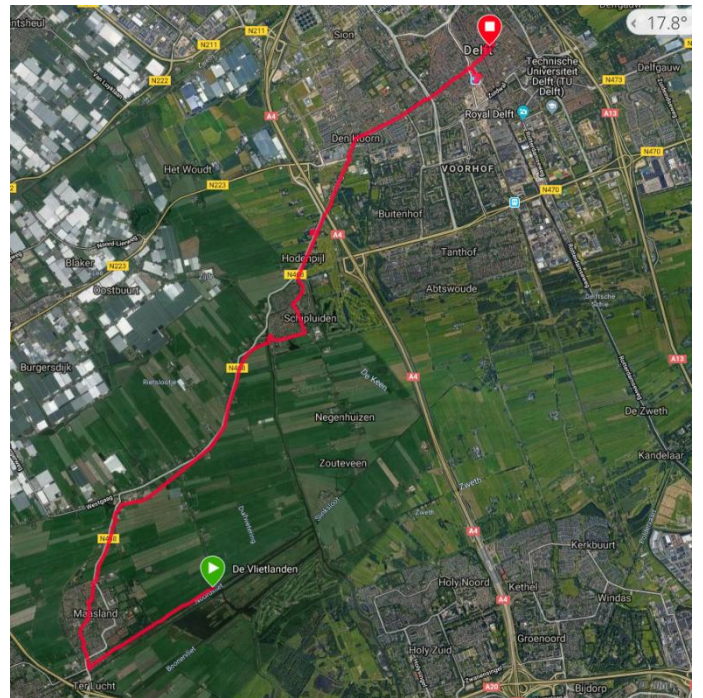
*Wel meer wind,
maar ook
reuze gezellig!
Veerman bedankt!*

Het is maar een korte vaart over de Boonervliet – de Middelvliet en de Noordvliet. Ja, zo kun je ook meters maken zonder te trappen. Op het kaartje hiernaast is de fietstocht te zien die ons nog rest en we hebben de tijd want het is pas drie uur! Ook is te zien dat de temperatuur 17,8 graden is; maar in de zon fietsend krijg je er wel een natte rug van.

De eerst volgende stop is Hodenpijl. Ongeveer 11 km verderop. De gidsen weten ons van het goede pad af te brengen als we daar naar toe fietsen. Gelukkig is het wel een apart pad met veel draaien en keren. Dat loopt achterin wel eens vast als de voorganger niet op tijd terugschakelt bij zo'n klein venijnig heuveltje net om de bocht. Dan sta je halverwege dat dijke stil en moet je de handrem gebruiken om niet de verkeerde richting op te gaan: het dijke af terug!

Hodenpijl is voor ons een stop om het vochtgehalte op pijl te brengen. Het was tot 1963 een katholieke kerk, maar na voor van alles dienst te hebben gedaan is het nu een kunstcentrum en restaurant. Meestal tref je op een kerktoren een kruis of haan aan, maar op deze koepel staat een engel, met alweer, een bazuin!

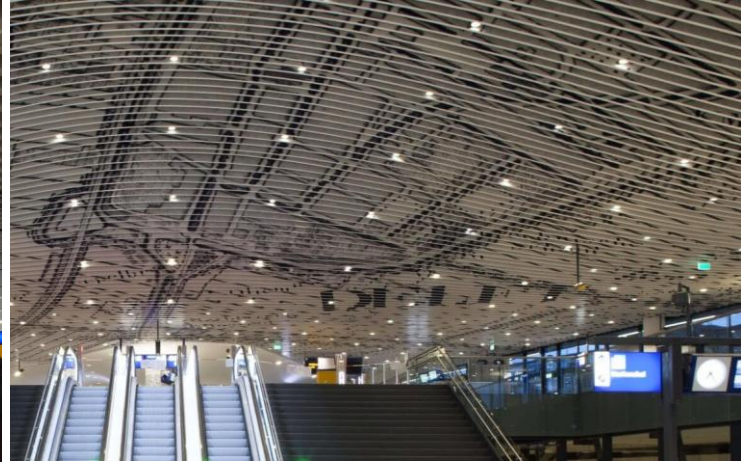
Toch krijg je in de kerk nog wel het gevoel in een kerk te zijn. Het restaurantgedeelte (voormalige pastorie!) is er met een kleine gang mee verbonden. Daar absoluut geen kerksfeer meer. Wel gezelligheid!

*restaurant met rechts de voormalige r.k. kerk
Op Hodenpijl*

Met bestellen, drinken (Rien trakteert), rondneuzen zijn we hier toch nog altijd drie kwartier in touw. Maar om tien over half vijf gaan we op weg naar het nieuwe treinstation van Delft. De laatste zeven kilometer worden in een half uurtje overbrugd. Mij persoonlijk kan het nieuwe station niet bekoren; wel erg functioneel geslaagd! Wat Riet ons echt even wilde laten zien is het plafond. Op verspringende planken is de oude stadsplattegrond van Delft aangebracht. Je moet het eigenlijk weten, want in zo'n grote hoge ruimte ga je niet omhoog lopen kijken. Het is ook niet zo dat je de straatnamen kunt lezen en er je weg op uit zou kunnen stippelen. Ik heb geprobeerd het plafond vast te leggen, zodat je toch een indruk krijgt. Er naast als je een vervoersbewijs hebt en een verdieping lager staat. Waarschijnlijk kijk je op de roltrap naar boven er eerder tegenaan!

Dan een foto van het voormalige treinstation, waar nu een restaurant in zit: Pavarotti!

Zonde van die auto voor de ingang!

Vanaf hier fietsen we naar de Markt in Delft.

Daar hebben Riet en Ellen voor ons tafels besproken voor het afscheidsdiner bij „Willem van Oranje”. Dat gaat niet van een leien dakje. We zijn een straat verder als het gaat regenen! Niet zo’n klein beetje! We gaan snel de stoep op en zoeken een plekje bij winkels waar je enigszins droog kunt staan. Na een vijftal minuten wagen we het erop om de laatste paar honderd meter naar de Markt af te leggen.

Laverend over het weer volle plein bereiken we de Nieuwe Kerk.

De fietsen stallen we tegen de kerkmuur en lopen naar het Grand Café.

Ze weten van onze komst en er valt verder niet veel over te vertellen. Gelukkig wel dat het lekker is! Wat wel vermeldenswaard is, dat is opnieuw de regen! Tegen de tijd dat we zo’n beetje zouden opstappen, begint het te regenen. En behoorlijk te regenen! Zie op de foto, om zes uur, dat de ruiten al/nog nat zijn! Maar het kan dus erger, zodat we in „Willem van Oranje” gevangen zitten. Het enige dat we er aan elkaar over kwijt willen is: „Wat hebben wij een geluk gehad vandaag! Een regenbui voor de start en één nu we comfortabel binnen zitten!” Het buitje net voor de Markt zijn we al vergeten! Op de mobieltjes zien we bij „buienradar”, dat het iets voor acht uur nog heftiger te keer zal gaan: 35 mm per uur! Gelukkig geeft hij ook aan, dat het tien over acht nog maar lichtjes zal spetteren. We zitten daar niet verkeerd en het valt niet stil; genoeg aan elkaar te vragen en genoeg gezellige oude koeien uit de sloot te halen. Ja, buienradar heeft gelijk en de ruiten worden nu geranseld door een striemende regenbui. Jé mensen, wat gaat het tekeer! Marius denkt erover om maar met het openbaar vervoer terug naar Den Haag te keren. Ja 81 jaar en dan 14 km heen fietsen, 45 km toertocht en nog eens 14 km naar huis; sporten kan een mens heel vief houden! Echt beslissen doet hij het nog niet. Als het weer wat minder heftig wordt, gaan we afrekenen. We nemen afscheid van Rien en Marianne, die we de zondag zullen moeten missen. Wel heeft Ellen, beiden net nog gestrikt om de organisatie voor de fietsdag van volgend jaar op zich te nemen! Ze zijn direct enthousiast! Een mooie fietstocht naar Oud-Heusden en terug naar Vught, hebben ze al in gedachte! Heel fijn dat zij het willen organiseren en er dan dus automatisch ook weer bij zijn. De datum wordt dan zaterdag 5 september 2020 vanuit Vught!

Holland onder de paraplu of zonder, naar de fietsen. Daar tovert iedereen regenkleding tevoorschijn. Als we klaar zijn vertrekken we één straat dezelfde kant op; behalve Marius. Hij gaat richting station. En raar, maar het is ineens helemaal droog! Vervolgens gaan Riet en Ellen rechts af en de rest richting „KNUS” waar de auto’s staan van Hugo en Rien. Dichtbij „KNUS” ga ik met Anneloes linksaf naar het hotel, waar Hugo ook zo naar toe komt. We overnachten in hetzelfde hotel en ontbijten ’s morgens gezellig samen!

zondag o.l.v. Riet Delft leren kennen

8 september 2019

We beginnen deze dag om kwart voor negen met een goed ontbijt en ..... gezellig, zo met z'n drieën: Hugo, Anneloes en Fri.

Nadat we de koffers hebben gepakt en in de auto gezet, fietsen we gedrieën twee kilometer naar de Markt. Daar zien we onder een afdakje (naast het Grand Café van gisteren), ja het stippelt wat dikkere druppels, Riet, Ellen en Marius staan. Marius blijkt gisteren toch de fietstocht naar huis te zijn aangegaan. De donkerte heeft hem echter overvallen en dat was een minder prettige ervaring voor hem! Vooral op de plaatsen die slecht verlicht zijn. Nu is hij met het openbaar vervoer gekomen en gelukkig heelhuids!

Riet steekt maar direct van wal met het verhaal over de bouw van de Nieuwe Kerk, waar we pal voor staan. Ze verklaart waarom de ene kant van de toren er zwart „geblakerd” uitziet en de andere kant niet! Waarom er verschillende stenen zijn gebruikt bij de bouw en nog meer interessante zaken. Daarna begint de echte wandeling. Anneloes ziet en passant een leuke bakfiets in de Trompetstraat. ! Dan een geheel andere

straat: Maria van Reigersberchstraat. Hé, de vrouw van Hugo de Groot! Je kunt het een straat noemen, maar even zo goed een tunnel of „museum”! Links is een etalage waar het één ander over deze wereldberoemde jurist wordt ten toon gespreid. Zie de foto's maar!

Het volgende interessante verhaal dat uit de mond van Riet vloeit, gaat over de Beestenmarkt. Maar ondertussen zijn we al een uur onderweg en krijgen we zin in wat te drinken! Thuis is dat toch zeker ook voor half twaalf op de zondag!?

Bij „Kobus Kuch” op diezelfde Beestenmarkt hebben ze wat we zoeken! Dit keer trakteert Anneloes. Als we om twaalf uur weer opstappen, komen we langs een kerk. Ellen en ik zijn nieuwsgierig en terwijl de anderen niets vermoedend verder wandelen, spieken wij naar de binnenkant van de kerk. Er wordt net de communie uitgereikt; dus van een echt bezoek geen sprake. Wel een foto als bewijs!

Maria van Jessekerk

Neogotische rooms-katholieke parochiekerk, oorspronkelijk St.-Jozefkerk genaamd. In fases gebouwd tussen 1875 en 1882, naar ontwerp van E. Margry.

De anderen hebben ons gemist. Anneloes: „O, die zitten in de kerk!” Toch lopen ze een stukje terug om ons „te zoeken” Wel lachen natuurlijk!

wel een plaatsje waard op deze pagina!

Zij liepen al in een straatje met dit grote blauwe bord. En warempel, iets verderop glimmen je de gouden klinkers pijnlijk in de ogen! Nu is het vandaag ook nog eens twee jaar geleden dat de man van Ellen is overleden. We gaan zoeken en ja hoor „Koos” staat al tussen de gouden klinkers! Maar ook Hugo wordt al geprezen! Die steentjes zijn

We slaan hier rechtsaf de Oude Langendijk op en treffen nu nog meer informatie aan over meerdere zaken. Zo zien we een bord met info over het huis waar Johannes Vermeer gaat wonen na zijn huwelijk met Catharina Bolnes; het is bij zijn schoonmoeder Maria Thins.

extra info
over

Johannes
Vermeer

Huwelijk

Johannes begon steeds meer naam te maken in Delft en in 1653 werd hij toegelaten tot het prestigieuze Sint-Lukas schildersgilde en kreeg de bijbehorende titel van meester-schilder. Het voordeel van de titel was dat Johannes nu officieel leerlingen mocht aannemen en opleiden maar voorlopig had hij hele andere dingen aan zijn hoofd. Johannes had Catharina Bolnes (circa 1631-1687) leren kennen en het tweetal was al snel tot over hun oren verliefd op elkaar. Helaas voor Johannes was de moeder van Catharine, Maria Thins (circa 1593-1680), het helemaal niet eens met de relatie van haar dochter en deed er dan ook alles aan om het tweetal uit elkaar te krijgen. De reden voor Maria's verzet was vermoedelijk gelegen in het feit dat Johannes van oorsprong protestants was en zij en haar dochter katholiek, maar na tussenkomst van een goede vriend van Johannes gaf Maria uiteindelijk

haar zegen voor een huwelijk. Johannes bekeerde zich tot het katholieke geloof en op 5 april 1653 gaven hij en Catharina elkaar het jawoord in de kerk van het dorp Schipluiden

Kinderen en financiële problemen

Na hun huwelijk namen Johannes en Catharina hun intrek in de enorme woning van (schoon)moeder Maria Thins die was gelegen aan de Oude Langendijk en kregen de hele eerste verdieping tot hun beschikking. Ze richtten één kamer in als atelier voor Johannes en wisten de overige kamers in afzienbare tijd te vullen met kinderen*. Mede door het grote aantal kinderen hadden Johannes en Catharina grote moeite om hun hoofd boven water te houden en ondanks het feit dat oma Maria Thins geregeld bijspromg op financieel gebied moesten Johannes en Catharina ieder dubbeltje drie keer omdraaien. Johannes zag al snel in dat hij met zijn schilderijen niet voldoende verdiende en besloot -in navolging van zijn vader- een kleine kunsthandel te openen als extra bron van inkomsten, maar diep in zijn hart lag zijn ware passie bij het maken van schilderijen en niet bij het verkopen daarvan.

*Van de vijftien kinderen die werden geboren, bleven er helaas maar tien in leven. Van het merendeel van de kinderen was geen geboortedatum bekend; Maria, Elisabeth (Lijsbeth), Cornelia, Aleydis, Beatrix, Johannes (Jan), Gertruyd, Fransiscus, Catharina en Ignatius

Op een ander bord krijgen we wat extra's te weten over de Maria van Jessekerk. Niet direct informatie die je veel wijzer maakt, maar het geeft wel een aardige inkijk in de kerk zelf!

We zijn bijna terug op de Markt. Daar staat op dit hoekhuis, die een bijbel als uithangbord heeft, als naam: In den beslagen Bijbel!?

Waarom? Op 10 januari 1477 is hier de eerste Nederlands-talige bijbel gedrukt!

Je hebt het al gezien. Riet staat voor het stadhuis en goed gedocumenteerd verteld ze honderd uit over bouw en brand, over de toren en de zonnewijzer. Ja, we worden weer een heel stuk wijzer! Dank Riet!

De Sint-Hippolytuskapel in Delft, in de Nederlandse provincie Zuid-Holland, is de rond 1400 gebouwde kapel van het Heilige Geestzusterhuis. De kapel is gelegen aan de gracht de Oude Delft op de hoek met de Nieuwstraat. De kapel werd in 1919 en 1924 gerestaureerd. Daarbij werd in het gebouw een verdieping aangebracht, waardoor er tweemaal zoveel ruimte, maar wel lagere ruimte in kwam.

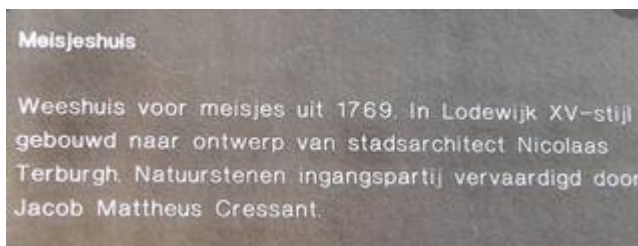
De huidige benaming dateert uit 1972; sinds dat jaar doet het gebouw, na eeuwen andere functies te hebben gehad (onder andere als aula van de TU Delft van de jaren 1920 tot 1966), weer dienst als Rooms-katholieke kapel. Zij is thans gewijd aan de heilige Hippolytus van Rome.

Dit was alvast een stuk tekst over het volgende gebouw, zodat ik niet hoeft te herhalen wat Riet ons allemaal vertelt!

Er net voor staat het meisjes weeshuis en we krijgen te zien hoe keurig netjes de weesmeisjes oversteken!

Geweldig zo'n foto erbij!

Natuurlijk wandelen we met Riet ook langs de Oude Kerk. Ook daar een zeer mooi verhaal over de ontstaansgeschiedenis en bv. waarom de toren uit het lood staat. En waarom de gracht plots smaller is! En over de geweldige klok, waarin je wel vijf man kunt verstoppen! Gewicht 9000 kilo! Luiden doen ze niet omdat het geluid zoveel trillingen teweeg brengen, dat men niet kan instaan voor schade aan de toren! Men tikt er nu met een hamertje op!

Trillende kopjes

Met een gewicht van bijna 9.000 kilo en een doorsnee van 2,3 meter is de Trinitasklok - ook wel Bourdon; basklok genoemd - de grootste historische luidklok van Nederland. De klok werd in 1570 gegoten. Tegenwoordig wordt deze alleen nog maar geluid bij koninklijke begrafenissen. Dat maakt zo'n lawaai dat volgens omwonenden 'de kopjes in de kast staan te trillen'... Er wordt nog wel ieder heel uur met een hamer op de klok geslagen.

Omsmelten?

De tweede klok - Laudate genoemd - heeft een ongewoon verhaal. In 1943 werd de klok samen met die uit de Nieuwe Kerk door de Duitse bezetter meegenomen om omgesmolten te worden. Dat is gelukkig nooit gebeurd; in 1946 werd Laudate weer op z'n oude plek teruggehangen. Sindsdien klinkt deze klok ieder half uur.

We lopen weer verder en Riet heeft de volgende verrassing al in petto: het smalste huisje van Delft: Oude Delft 147! Van wie dan wel? Van de lijfarts van Prins Willem van Oranje. Maar later blijkt dat hij ook het pand rechts ernaast bezat! Een stukje verderop, Oude Delft 167, treffen we het oudste gebouw van Delft aan. Het is gebouwd in 1503 als woonhuis en doet later (1572) dienst als Gemeenlandshuis van Delfland. Maar sinds 1645 is er het Hoogheemraadschap van Delfland in gevestigd. Het gebouw heeft een zeer opmerkelijke voorgevel met veel familiewapens. Het torentje is verrijkt met een meerman als windwijzer. Het is een schenking van de secretaris van het Hoogheemraad Mr. J. Meerman.

Oude Delft 167 Hoogheemraadschap

Het ruitertje rechts is een replica van een elders gevonden beeldje.

Het is één uur en tijd om via de Prinsenhof/ St. Agathaplein een plek te zoeken om deze mooie dagen af te sluiten. Dus eerst nog een verhaal over het Delftsblauw bij de paal voor het Prinsenhof op het St. Agathaplein. Daarna het verhaal over Willem van Oranje, die in de tuin van het Prinsenhof geheel anders als standbeeld is weggezet. Nu niet als ridder strijdlustig te paard, maar toont de prins staande, gekleed in een tabbaard met karakteristieke molenkraag en een kalotje op het hoofd en is geïnspireerd op de liggende prins van het grafmonument. De Amsterdamse beeldhouwer Auke Hettema schiep het en op 18 juni 2003 werd het standbeeld door koningin Beatrix onthuld. De regels tekst op de sokkel zijn gekozen door de opdrachtgever. Het zijn twee regels uit het 13de couplet van het Wilhelmus:

*Seer Prinslick was ghedreven
 Mijn Princelick ghemoet,
 Stantvastich is ghebleven
 Mijn hert in teghenspoet,
 Den Heer heb ick ghebeden
 Van mijnes herten gront,
 Dat hy mijn saeck wil reden,
 Mijn onschult doen bekant.*

Riet stelt voor om op een boot ter afsluiting iets te gaan gebruiken. Iedereen vindt dat een goed idee. Daarom keren we terug naar de Oude Delft. Nu moeten we bij nummer 133 zijn. De uitbater heeft niet alleen een boot, maar ook een vast pand aan de kade. „Aan” wil zeggen, dat er wel een straat tussen door loopt. Dus oppassen voor verkeer bij het bedienen! Maar ook het verkeer wordt erop gewezen alert te zijn op overstekend bediend personeel! Hoe? Zie foto!

De boot behoort bij „STADS-KOFFYHUIS”. Wij verkiezen voor de boot. Hopende niet „in het schip te gaan”, of „in de boot genomen te worden”!

We vinden voor op de boeg, onder wat hooggespannen zeilen een fijne plek. Marius aan het hoofd kan daar zijn hoofd niet kwijt onder het zeildoek en wij schikken een stukje op, zodat hij wel rechtop kan zitten. De pannenkoek en het boerdereitje zijn o.a. de bestellingen. Als we allemaal voorzien zijn van het bestelde, het is dan 10 voor 2, begint het opeens te regenen! Eerst lachen we erom, omdat het de hele tijd droog is geweest op de druppels bij de start na. Wat hebben we een geluk! Dat vindt Marius nou niet bepaald! Het zeil kan de hoeveelheid water niet aan en begint voor kraantje lek te spelen op de rug van Marius. Ze moeten hem wel hebben hier! Dus alles schuift een beetje op. Dat heeft echt geen zin en de andere zeilen gaan ook lekken! Hugo, Marius en Anneloes „vluchten” naar midscheeps! Fri spant twee paraplu’s boven de andere eters. Als Marius klaar is met eten gaat hij terug om te helpen. Hij wil mij chocomel laten drinken, maar dat vind ik wel lief, maar niet handig. Anneloes vindt dit toneeltje fotogeniek en zo kan dit gebeuren vast worden gelegd in foto’s!

Riet zit bijna nog net droog!

Hugo en Anneloes nemen hun bordje mee naar elders!

Marius met zijn doorweekte jas!

Hartverwarmend tafereel

En Marius weer terug!

Dit is ook niet de ware oplossing; het is ook geen NORMALE bui. Ik denk dat deze bui net zo heftig is als die van gisteren, bij de dagafsluiting! Het eten is op, maar mijn chocomel staat er nog. Daarom vluchten we en ik met hulp, het restaurant binnen. Hugo is al binnen. Beneden zit alles vol en weer hetzelfde scenario: trap op naar boven! We krijgen een nieuw tafelnummer. Gelukkig komt aan deze bui ook een eind en kunnen we rond half drie afrekenen. We nemen hartelijk afscheid van elkaar en zoeken de weg naar station, huis en/of fietsen op!

*Heel graag tot volgend jaar!
in
Vught - Oud-Heusden - Vught*

Heel veel sportieve groetjes

Anneloes en Fri